

A hitelesség és a szakmaiság útján

Az ez évi Pro Régió-díjasok között két budakeszi illetőségű szakembert is találunk: Dr. Szalóky Gyulát, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának főtanácsadóját és Szendrényi Pétert, a Nemzeti Fejlesztési és Gazdaság Minisztérium Területfejlesztési Főosztályának nyugalmazott főosztályvezetőjét. Lapunk munkatársa a közös múltról és a területfejlesztés kilátásairól kérdezte őket.

– A '80-as évek elején közös szakmai műhelyből „nőttek ki” mindketten.

– Sz.Gy.: Valóban így van, hiszen az 1970-80-as években az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumban a Területfejlesztési Főosztályon dolgoztam. Ott ismertem meg kedves kollégámat, Szendrényi Pétert, aki a Regionális és Ágazati Osztályon tevékenykedett. Ez az időszak azért is nevezhető jelentősnek, mert lényegében együtt bábáskodhattunk a hazai újkori területfejlesztési politika kialakításánál. Különösen izgalmas volt ez számunkra, mivel gyakorlatilag ekkorra tehető az intézményrendszer, a területfejlesztési stratégia és a jogszabályrendszer kialakulása. A minisztériumból később az Országgyűlés Hivatalába kerülve hasonló típusú úttörő munka várt, ahol minden előzmény nélkül kellett megalkotni a rendszerváltást követő bizottsági módszertant és gyakorlatot.

– Sz.P.: Számomra is igen emlékezetes volt az együttműködés időszaka, mivel éppen az újszerűség okán rengeteg sok kreatív ötlet jött a felszínre, amelyekről a kiváló szakemberekből álló munkacsoportban valóban értelmes és megalapozott szakmai vitákat lehetett folytatni, amit sajnos manapság nélkülöz a szakma. Jól emlékszem, hogy ötleteimmel és javaslataimmal rendszeresen „bombáztam” a minisztereimet és a munkatársaimat, amiből persze kevés valósult meg, de az őszinte jobbitó szándék mindig jelen volt. Pályám egyik jelentős sikerének tartom, hogy 2005-ben az új Országos Területfejlesztési Konceptió megalkotása az én irányításommal történt, és komoly részem volt az Integrált Városfejlesztési Stratégia megalkotásában is. Ez utóbbit azért is tartom kiemelkedő munkának, mert immár alapvető követelménnyé vált a városfejlesztési stratégiák kidolgozása, ahol a városok által koncentrált problémák beazonosítása alapján arra törek-szenek, hogy miként lehet az ott élők sorsát, minden napi életét pozitív irányba befolyásolni.

Szendrényi Péter

Dr. Szalóky Gyula

– Önök szerint hogyan lehetne pontosan meghatározni a területfejlesztés szerepét és távlatait?

– Sz.Gy.: A területfejlesztés, a területrendezés, a környezetvédelem tekintetében az érdekek és a törekvések folyamatos ütközését tapasztaljuk a tervezéskor és a hétköznapiak során egyaránt. Ebben a sokszor kaotikus helyzetben a területfejlesztés alapvetően koordináló, illetve integráló szereppel bír. Konkrétan az a feladata, hogy a közös pontokat felismerve összekösse a szétfeszülő szálakat. Mindehhez folyamatos szakmai figyelemre és az új iránti fogékonyságra van szükség. A tervezés egyfajta előrelátást, helyesebben jövőbenézést igényel, ami egyrészt magában foglalja a problémák megelőzését, másrészt a kínáló lehetőségek megfelelő kihasználását. Tehát a legfontosabb az előre tekintés és az új iránti fogékonyság.

A területfejlesztés térségi integráló szerepe jól nyomon követhető a Nemzeti Parkok esetében is. Ezek a szervezetek a munkanélküliség, az intézmények leépülése és az értelmiség elvándorlása miatt hanyatlásnak indult vidékeken olyan jelentős szellemi erőközpontot képviselnek, amelyek képesek stratégiájában gondolkodni és az ennek megfelelő pályázásban is részt venni. Így nem csupán a természet őreiként, hanem a fejlődés motorjaiként is megjelennek az elmaradt vidékeken.

– Sz.P.: Nagy jelentősége van a szinergikus, vagyis az egymást erősítő hatásoknak is. Ugyanis egy adott beruházás, vagy fejlesztés számos olyan pozitív, egymást erősítő hatást vált ki, ami javítja az emberek életfeltételeit és közérzetét. Éppen ezért jól tervezni csak térképen lehet, ahol közvetlenül is vizsgálhatók egy adott fejlesztés várható hatásai. A közös érdekek együttes felismerésén alapuló jó programokra, ötletekre van szükség; és ha vannak ilyenek, akkor a megvalósításukhoz szükséges anyagi forrást is meg lehet találni.

Sajnos ma Magyarországon gyakori probléma, hogy szeretünk siránkozni, holott tudatában kell lennünk annak, hogy min-

dajra rajtunk múlik. Nem a pénzen, nem a körülményeken, hanem csak és kizárólag rajtunk. Elsősorban nekünk kell eldönteni, hogy egy adott településen mit szeretnénk megvalósítani és ennek kell megnyerni az ott élőket, hiszen egészséges, okos emberek mindent meg tudnak valósítani. Természetesen ebben a folyamatban meghatározó szerepe van a hitelességnek és a birtokunkban lévő tapasztalatok átadásának.

– Sz.Gy.: A holisztikus szemléletmód fontosságát is szeretném kiemelni, mivel tudatában kell lennünk annak, hogy minden mindennel összefügg. Bizonyos nézetek szerint az ökonómia és az ökológia feloldhatatlan ellentmondásban állnak, amellyel nem értek egyet. A több évtizedes szakmai tapasztalatom azt mutatja, hogy igenis meg lehet találni az ügyeket előre vivő közös pontokat. Nem győzőm eléggé hangsúlyozni viszont a hitelesség és a jellembeli egyenesség alapvető fontosságát.

– Sz.P.: A területfejlesztés egyben óriási felelősség is, hiszen nem mindegy, hogy egy adott helyen az oktatást, vagy a vasúti közlekedést fejlesztem, és persze az sem mindegy, hogy milyen eredményeket várok el az adott területtől. Véleményem szerint adottságainál fogva jóval többre hivatott ez az ország, mint amennyit jelenleg kihozunk belőle. Nem rosszindulatból mondom, de sajnálatos tény, hogy egy adott kérdésben mindenki mást és mást lát; ami ugyan önmagában még nem lenne probléma, amennyiben hajlandók is lennénk hitelesen megvizsgálni a vita tárgyát, vagy a konkrét feladatot. Sajnálatos tény az is, hogy az ország nem rendelkezik jövőképpel, ehelyett csak egyik napról a másikra él.

– Sz.Gy.: Talán éppen ehhez a gondolat-hoz kapcsolódik a szakmai függetlenség megőrzése is. Ezt persze pártpolitikai környezetben igen nehéz, de méltán vagyok büszke arra, hogy nekem ez sikerült. Erre jó példa volt a Bős-Nagymaros vízlépcső ügye, ahol, mint szakemberek, leírtuk a beruházás előnyeit és hátrányait. A politika ebből azonban csak az előnyöket hangsúlyozta. Felhívtuk a figyelmet a várható veszélyekre is, de ezeket egyszerűen elhallgatták.

– Sz.P.: Pontosan ezért kellene megteremteni a hidat a politikai és a szakmai érdekszféra között. Észre kellene venni, hogy vannak közös érdekeink és ezek mentén kellene haladunk, hiszen ettől függ nem csak a magunk, de gyermekeink, sőt unokáink további sorsa.

Antalóczy Péter